

Adam Kowalczyk

(11.10.1894 – 30.04.1940)

Urodził się w Nowej Wsi koło Wronek w rodzinie włościańskiej Jana i Józefy z domu Białek. Uczęszczał do szkoły w Nowej Wsi a następnie ukończył szkołę budowlaną.

W czasie I wojny światowej, jako poddany pruski, 21 września 1914 r. został powołany do służby w armii niemieckiej i skierowany na front zachodni. 8 sierpnia 1918 r. podczas działań wojennych został ranny w szyję pod Amiens we Francji. W listopadzie 1918 roku powrócił do Wronek, gdzie brał udział w przygotowaniach do powstania. W latach 1918-1919 walczył w powstaniu wielkopolski w oddziałach Grupy Zachodniej. Do 10 marca 1919 roku pełnił funkcję dowódcy plutonu w stopniu sierżanta w oddziale wronieckim. Po utworzeniu 2 pułku strzelców wielkopolskich pełnił funkcję dowódcy plutonu, dowódcy kompanii, adiutanta batalionu. Następnie wraz z pułkiem wyruszył na front Litewsko-Białoruski do walki z bolszewikami.

Pełnił funkcję adiutanta I Batalionu 56 pułku piechoty wielkopolskiej. W czasie ofensywy Wojska Polskiego znad Wieprza, nazywane Cudem nad Wisłą, sierż. sztabowy Adam Kowalczyk dowodził 2 kompanią. Odcięty od swojego baonu zaatakował wroga, rozbijając go i biorąc do niewoli 40 żołnierzy Armii Czerwonej. Następnie jego kompania zaskoczyła, przygotowującą się do otwarcia ognia baterię artylerii bolszewickiej, zdobywając trzy działa z jaszczami i zapasem 200 pocisków oraz 30 koni i biorąc do niewoli 80 żołnierzy. Za czyny te został odznaczony orderem Virtuti Militari V klasy nr 4633 a 18 listopada 1920 r. został awansowany do stopnia podporucznika. Po zakończeniu wojny wrócił wraz z 56 pułkiem piechoty do Wielkopolski. Zamieszkał w Krotoszynie, gdzie stacjonował pułk. 1 stycznia 1923 r. został awansowany do stopnia porucznika. Odbił kursy specjalistyczne. Od 1926 roku służył jako oficer żywnościowy 56pp. 1 stycznia 1929 r. został mianowany kapitanem.

W styczniu 1930 roku został przeniesiony do 7 batalionu Korpusu Ochrony Pogranicza w Podświlu na Kresach Wschodnich. Przez kilka lat był adiutantem batalionu a od 1934 r. pełnił obowiązki dowódcy 1 kompanii. W latach 1936 – 1938 służył jako kwatermistrz baonu. Kiedy w ramach mobilizacji batalion został włączony w skład Pułku Piechoty KOP kpt. Adam Kowalczyk został kwatermistrzem pułku. W drugiej dekadzie września 1939 r. pułk wycofywał się w kierunku południowym z zamiarem połączenia się z Samodzielną Grupą Operacyjną „Polesie”. W dniach 21-23 września 1939 r. stoczono bitwy z Armią Czerwoną pod Kołkami (gdzie został ranny) oraz w rejonie wsi Borowicze – Hruziatyn - Nawóz. Po tych walkach oddział został otoczony i wzięty do niewoli radzieckiej.

Kapitana Adama Kowalczyka przetrzymywano w Kowlu, Szepietówce, Kijowie, Tiotkino. 3 listopada 1939 r. trafił do obozu specjalnego NKWD w Kozielsku. 30 kwietnia 1940

roku na uroczysku Kozie Góry w Lesie Katyńskim został zamordowany przez NKWD strzałem w tył głowy, razem z innymi jeńcami polskimi (LW052/4 poz.74). Podczas prac prowadzonych przez specjalną komisję niemiecką przy udziale Komisji Technicznej PCK 2 czerwca 1943 r. został ekshumowany z dołu śmierci do bratniej mogiły nr 6 i zewidencjonowany pod nr AM3849.

Kapitan Adam Kowalczyk oprócz Virtuti Militari V klasy był 4-krotnie odznaczony Krzyżem Walecznych za męstwo na polu walki oraz posiadał wiele innych odznaczeń. 5 października 2007 roku został pośmiertnie awansowany do stopnia majora.

Adam Kowalczyk był mężem Melani z Błazejczyków. Z małżeństwa tego urodziły się dwie córki Danuta i Janina.

Na podstawie:

„Powstańcy Wielkopolscy w grobach katyńskich” Poznań 2010

„Kawalerowie Virtuti Militari” Koszalin 1991,

„Kawalerowie Orderu Virtuti Militari w mogiłach katyńskich” Warszawa 2000,

Arkusza ewidencyjno-kwalifikacyjnego,

Rocznej listy kwalifikacyjnej za rok 1938,

relacji córki Janiny Pańczakowej

napisał Dariusz Roszak